

STOWARZYSZENIE KSIĘGOWYCH W POLSCE

RADA NAUKOWA

ZESZYTY TOM 94 (150)
TEORETYCZNE
RACHUNKOWOŚCI

WARSZAWA 2017

Spis treści / Table of contents

Anna Szychta, Justyna Dobroszek, <i>Wprowadzenie</i>	
– Introduction	7
Dorota Adamek-Hyska, <i>Partnerstwo publiczno-prywatne w świetle Krajowego Standardu Rachunkowości nr 10</i>	
– Public-private partnership in the light of National Accounting Standard No. 10	9
Renata Biadacz, <i>Rachunkowość społeczna w świetle badań polskich autorów</i>	
– Social accounting in the light of research of Polish authors	23
Aleksandra Ferens, <i>Analiza procesowa wytwarzania energii jako potencjalne źródło informacji środowiskowej</i>	
– Process analysis of energy production as a potential source of environmental information	43
Anna Leszczyłowska, <i>Dochód księgowy a dochód podatkowy – analiza empiryczna wyników spółek akcyjnych</i>	
– Book income and taxable income – empirical evidence based on the financial statements of joint-stock companies	63
Aleksandra Szewieczek, Katarzyna Tkocz-Wolny, <i>Ocena możliwości implementacji standardów IPSAS do systemu rachunkowości podmiotów sektora publicznego w Polsce</i>	
– Evaluation of opportunities of implementing IPSAS standards into the accounting system of public finance sector entities in Poland	81
Artykuły w języku angielskim	
Monika Raulinajtys-Grzybek, Gertruda Krystyna Świdarska, <i>Practical use of the integrated reporting framework – an analysis of the content of integrated reports of selected companies</i>	
– Praktyczne zastosowanie wytycznych zintegrowanego raportowania – analiza zawartości raportów zintegrowanych wybranych spółek	109
Viola Sebestikova, Katerina Krzikalova, <i>The impact of deferred tax on company valuations in the case of mergers</i>	
– Wpływ odroczonego podatku dochodowego na wyceny przedsiębiorstw w przypadku połączenia	131
Katarzyna Segeth-Boniecka, <i>Target costing as an element of the hard coal extraction cost planning process</i>	
– Rachunek kosztów docelowych (<i>target costing</i>) jako element planowania kosztów wydobycia węgla kamiennego	145
Aleksandra Szewieczek, Marzena Strojek-Filus, Aleksandra Sulik-Górecka, <i>Preliminary research on the glass ceiling phenomenon in accounting and financial audit practice in Poland</i>	
– Wstępne badania zjawiska <i>glass ceiling</i> w praktyce rachunkowości i rewizji finansowej w Polsce	159

Magdalena Wójcik-Jurkiewicz, <i>Role of CSR Reporting. Evidence from Poland</i>	
– Rola raportowania w zakresie społecznie odpowiedzialnego biznesu. Do- wody z Polski	173

Sprawozdania z konferencji / Report of the conference

Anna Szychta, <i>Czterdziesty Doroczny Kongres i inne inicjatywy Europejskiego Stowarzyszenia Rachunkowości</i>	
– Fortieth Annual Congress and other activities of the European Accounting Association	189

Informacja dla autorów	201

Instructions for authors	211

Errata do artykułu w „Zeszytach Teoretycznych Rachunkowości” 2017, 92 (148): Katarzyna Świetła, Paweł Zieniuk, <i>Polityka rachunkowości w praktyce jednostek gospodarczych w kontekście jej oceny przez biegłych rewidentów</i>	219

Partnerstwo publiczno-prywatne w świetle Krajowego Standardu Rachunkowości nr 10

DOROTA ADAMEK-HYSKA

Streszczenie

W Polsce koncepcja partnerstwa publiczno-prywatnego rodzi wiele dylematów w zakresie wyceny, ewidencji oraz sprawozdawczości zasadniczych aktywów i zobowiązań. Naprzeciw tym problemom wychodzi Krajowy Standard Rachunkowości nr 10, w którym wskazano zasady ujęcia partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP) w systemach rachunkowości strony publicznej i prywatnej. Celem artykułu jest analiza i ocena rozwiązań przyjętych w Krajowym Standardzie Rachunkowości nr 10 na tle syntetycznej charakterystyki partnerstwa publiczno-prywatnego. Metody badawcze zastosowane w artykule opierają się na krytycznej analizie krajowych aktów prawnych, analizie porównawczej krajowych i międzynarodowych standardów rachunkowości oraz analizie literatury z zakresu PPP, finansów publicznych i rachunkowości finansowej. W artykule wykorzystano wnioski z obserwacji finansowych aspektów realizowanych w Polsce wybranych umów o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz umów o koncesji na roboty budowlane i usługi.

Abstract

Public-private partnership in the light of National Accounting Standard No. 10

In Poland, the concept of public-private partnership generates many dilemmas in valuation, accounting records and the reporting of essential assets and liabilities. This issue is addressed by National Accounting Standard No. 10, which outlines the principles of PPP accounting in public and private accounting systems. The purpose of this paper is to analyze and evaluate the solutions adopted in National Accounting Standard No. 10 against the background of synthetic PPP characteristics. The research methods used are based on a critical analysis of national legislation, a comparative analysis of national and international accounting standards, and a literature analysis of public-private partnerships, public finances and financial accounting. The paper uses the conclusions from the observations of financial aspects of selected public-private partnership contracts as well as concession contracts for construction works and services in Poland.

Rachunkowość społeczna w świetle badań polskich autorów

RENATA BIADACZ

Streszczenie

Celem artykułu jest prezentacja istoty i przesłanek rachunkowości społecznej w świetle badań polskich autorów. Ze względu na to, że pierwotnie rachunkowość społeczna rozwinęła się jako dyscyplina statystyczno-ekonomiczna, wykorzystywana w celu ujmowania procesów gospodarczych w skali makroekonomicznej, a dopiero pod koniec lat 70. XX w. wraz ze wzrostem znaczenia idei społecznej odpowiedzialności biznesu powstała rachunkowość społeczna w ujęciu mikro, w artykule przeprowadzono odrębnie rozważania dotyczące istoty i rozwoju rachunkowości społecznej w ujęciu makro- i mikroekonomicznym. Z przeprowadzonej analizy wynika, że badania nad rozwojem rachunkowości społecznej w skali makroekonomicznej prowadzili w Polsce powojennej T. Peche i Z. Kowalczyk. Rachunkowość społecznej odpowiedzialności (zwana również rachunkowością społeczną) w ujęciu mikro była natomiast przedmiotem rozważań począwszy od lat 80. XX wieku. Do pierwszych publikacji poświęconych temu zagadnieniu należą prace Z. Jaglińskiej, J. Wołkowskiego, A. Jarugowej i E. Burzymowej, natomiast w ostatnich latach wraz ze wzrostem zainteresowania społeczną odpowiedzialnością biznesu i rolą, jaką ma do spełnienia w tym wymiarze rachunkowość, liczba publikacji w tym zakresie znacząco wzrasta. Jako metodę badawczą zastosowano przegląd i analizę treści rozważań i opinii autorów wybranych pozycji z krajowej literatury przedmiotu. Z artykułu wynika, że rozważania nad społeczną rachunkowością zarówno w ujęciu makro, jak i mikro nie są koncepcją nowatorską i były prowadzone już od lat 80. XX w.

Abstract

Social accounting in the light of research of Polish authors

The aim of the article is to present the essence and prerequisites of social accounting in the light of Polish authors' research. Initially, social accounting developed as a statistical-economic discipline used to capture economic processes on a macroeconomic scale. Social accounting in the micro scale became popular in the late 1970s with the increasing importance of corporate social responsibility. Therefore, the author decided to separate considerations on the essence and development of social accounting in macro- and microeconomic contexts in the article. The analysis shows that studies on the development of social accounting on the macroeconomic scale were conducted in post-war Poland by Peche and Kowalczyk. Accounting of social responsibility (also referred to as social accounting) in micro terms has been discussed since the 1980s. The first publications concerning this issue include works by Jaglińska, Wołkowski, Jarugowa, and Burzymowa. In recent years, the number of publications in this field has significantly increased with the growing interest in corporate social responsibility and the role it has to fulfill in this dimension. As a research method, a review and analysis of the contents of the deliberations and opinions of the authors of selected items from the national literature of the subject have been used. The article points out that the consideration of social accounting, both in macro and micro terms, is not an innovative concept and has been running since the 1980s.

Analiza procesowa wytwarzania energii jako potencjalne źródło informacji środowiskowej

ALEKSANDRA FERENS

Streszczenie

Wzrost znaczenia raportów dotyczących społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstwa oraz konieczność prezentowania informacji niefinansowych zgodnie ze znowelizowaną ustawą o rachunkowości w Polsce wymagają od menedżerów prowadzenia odpowiednich działań dostosowawczych w celu pogłębienia i uszczegółowienia potrzebnych informacji. Prowadzi to do uwzględnienia w strategii przedsiębiorstwa założeń idei zrównoważonego i trwałego rozwoju, która obejmuje aspekty nie tylko ekonomiczne, ale także społeczne i środowiskowe. Celem artykułu jest analiza procesowa wytwarzania energii w przedsiębiorstwie, oparta na modelu Portera, ze wskazaniem zakresu powiązań ze środowiskiem przyrodniczym. Na tym tle autorka proponuje zbudowanie proekologicznego łańcucha wartości. Autorskie rozwiązanie dotyczące budowy tego łańcucha może być wykorzystane w tworzeniu modelu uzyskiwania informacji środowiskowych przez te przedsiębiorstwa. Uważa się także, że rozwiązanie to może być wzorcem dla przedsiębiorstw innych branż.

Abstract

Process analysis of energy production as a potential source of environmental information

The growing importance of Corporate Social Responsibility (CSR) reports and the need to present non-financial information in accordance with the amended Accounting Act require that managers introduce appropriate adoption measures to deepen and refine the information they need. This has led to the assumption in corporate strategy of the idea of sustainable and balanced development, which encompasses economic, social, and environmental aspects. The aim of the paper is to analyze the process of energy production in an enterprise, based on the Porter model, with an indication of the scope of connections with the natural environment. Against this background, the author proposes building an ecological value chain. An authoritative solution to the construction of this chain can be used to create a model for collecting environmental information by these entities. It is also believed that this solution could be a model for other industries.

Dochód księgowy a dochód podatkowy – analiza empiryczna wyników spółek akcyjnych

ANNA LESZCZYŁOWSKA

Streszczenie

Celem artykułu jest ustalenie, na podstawie danych empirycznych, jaka jest relacja między dochodem księgowym a dochodem podatkowym w przedsiębiorstwach w Polsce poprzez zbadanie, czy między obydwoma miernikami dochodu występują statystycznie istotne różnice. Powszechnie przyjmuje się bowiem, że prawo podatkowe i bilansowe w Polsce cechują daleko idące rozbieżności. Badanie przeprowadzono na podstawie dwóch alternatywnych zbiorów danych – bazy Amadeus (dane za 2015 rok; 2201 spółek) oraz bazy InfoCredit (lata 2008–2012; 340 obserwacji). W badaniu zastosowano statystyczne nieparametryczne testy zgodności oraz analizę korelacji. Można stwierdzić, że wynik księgowy i podatkowy spółek akcyjnych różnią się od siebie w sposób statystycznie istotny. Jednocześnie silna i dodatnia, istotna statystycznie korelacja, sugeruje, że wzrostowi wartości jednego z dochodów towarzyszy wzrost średnich wartości drugiego typu dochodów. Oryginalny wkład artykułu polega po pierwsze na tym, że podjęto w nim próbę empirycznego zbadania różnic podatkowo-księgowych w warunkach polskich, opierając się na danych o różnym poziomie szczegółowości. Skupia się on zarówno na relacji między księgowym i podatkowym miernikiem dochodu, jak również rozwija wątek szacowania podstawy opodatkowania na podstawie sprawozdań finansowych. Po drugie, w porównaniu z wcześniejszymi badaniami z obszaru odroczonego podatku dochodowego zakres podmiotowy analizowanych spółek akcyjnych jest szerszy, gdyż wykracza poza podmioty notowane na GPW.

Abstract

Book income and taxable income – empirical evidence based on the financial statements of joint-stock companies

The aim of the paper is to provide empirical evidence on the relationship between book income and taxable income of entrepreneurs in Poland, and in particular to find out whether there are statistically significant differences between both measures of income. It is a well-known fact that there are far-reaching differences between financial accounting and tax accounting in Poland. The empirical analysis is based on two alternative data sets: Amadeus (information from financial statements for 2015; 2201 companies) and InfoCredit (period 2008–2012; 340 observations). Non-parametric tests and correlation analysis are implemented. It can be observed that the differences between both measures of income are statistically significant. High, positive, and statistically significant correlation coefficients additionally suggest that with an increase of one type of income, the other type of income also takes greater values. The contribution of the paper is connected with the empirical investigation based on Polish income tax and accounting regulations, based on two alternative datasets characterized by the diverging scope of presented relevant financial information. It sheds light both on the relationship between the two measures of income and on the problem of inferring tax liability from financial statements – an issue which is widely discussed in the literature. Moreover, the group of analyzed companies is more comprehensive compared with the majority of previous research, since it is not restricted to public companies.

Ocena możliwości implementacji standardów IPSAS do systemu rachunkowości podmiotów sektora publicznego w Polsce

ALEKSANDRA SZEWIECZEK, KATARZYNA TKOCZ-WOLNY

Streszczenie

W ostatnich latach widoczne jest zwiększenie aktywności w zakresie standaryzacji rachunkowości sektora publicznego, która przyjmuje zasięg międzynarodowy i postać Międzynarodowych Standardów Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS). W krajach członkowskich UE, tym samym w Polsce, planowane jest obligatoryjne wdrożenie jednolitych standardów rachunkowości w sektorze publicznym EPSAS, które mają być w znacznej części oparte na treści IPSAS. Celem artykułu jest ocena możliwości i uwarunkowań wdrożenia IPSAS w systemie rachunkowości podmiotów sektora finansów publicznych w Polsce, w odniesieniu do aktualnie obowiązujących regulacji prawnych rachunkowości oraz kryterium zrozumiałości dla potencjalnych użytkowników. Ocena została przeprowadzona na podstawie badania zagranicznej i krajowej literatury przedmiotu oraz obowiązujących aktów prawnych. Dla sformułowania wniosków wykorzystano metodę dedukcji i syntezy. W opracowaniu wykazano, iż pomimo dość długiego okresu funkcjonowania IPSAS ich stopień implementacji do systemu rachunkowości podmiotów sektora publicznego, także w Polsce, jest nieznaczny. To samo dotyczy prac nad standardami europejskimi EPSAS, które są znacznie opóźnione w stosunku do pierwotnych założeń. Znajomość standardów międzynarodowych jest słaba, a co za tym idzie także ich rozpowszechnienie. Pomimo problemów z wdrożeniem IPSAS, istnieją ciągle przesłanki przemawiające na ich korzyść. Jednym z argumentów za wprowadzeniem jednolitych standardów na rynku europejskim jest fakt działania wspólnego rynku i silne osadzenie potrzeb konsolidacji międzynarodowych danych finansowych sektora publicznego na poziomie centralnym Wspólnoty. Przeprowadzone badania potwierdziły możliwość wdrożenia IPSAS w systemie rachunkowości podmiotów sektora finansów publicznych w Polsce. Jednak proces ten wymaga prowadzenia działań szkoleniowych i upowszechniających IPSAS, a także rekomendowane jest dokonanie autoryzowanego tłumaczenia standardów na język polski.

Abstract

Evaluation of opportunities of implementing IPSAS standards into the accounting system of public finance sector entities in Poland

In recent years, there has been a noticeable increase in activity in the field of standardization of public sector accounting, which has an international scope and takes the form of the International Public Sector Accounting Standards (IPSAS). It has been planned that the EU Member States, and consequently Poland, will implement obligatory uniform accounting standards in the public sector – EPSAS – which are to be largely based on the content of IPSAS. The purpose of this paper is to assess the possibilities and factors of IPSAS implementation in the accounting system of public finance sector entities in Poland in relation to the currently applicable accounting regulations and the intelligibility criterion for potential users. The assessment was carried out based on a study of the foreign and domestic literature and existing legislation, while for the conclusions, the deductive and synthetic methods were used. The paper demonstrates that despite the relatively long period of operation of IPSAS, their level of implementation into the accounting system of public sector entities in Poland is negligible. The same applies to the works on the European standards, EPSAS, which have been significantly delayed in relation to the original assumptions. Knowledge of international standards is weak, and consequently their dissemination too. In spite of IPSAS implementation problems, there are still a number of reasons for their use. One of the arguments in favor of introducing uniform standards on the European market is the fact that the common market is in operation, and another one is the strong embedding of the need to consolidate the public sector's international financial data at the central level of the Community. The conducted research confirmed the possibility of implementing IPSAS into Polish public sector entities' accounting systems. However, that process should be connected with training and educational activities in the topic of IPSAS, and it is recommended that an authorized translation of IPSAS be made into Polish.

Practical use of the integrated reporting framework – an analysis of the content of integrated reports of selected companies

**MONIKA RAULINAJTYS-GRZYBEK,
GERTRUDA KRYSZYNA ŚWIDERSKA**

Abstract

The purpose of the article is to provide a research tool for an initial assessment of whether a company's integrated reports meet the objectives set out in the IIRC Integrated Reporting Framework and its empirical verification. In particular, the research addresses whether the reports meet the goal of improving the quality of information available and covering all factors that influence the organization's ability to create value.

The article uses the theoretical output on the principles of preparing integrated reports and analyzes the content of selected integrated reports. Based on the source analysis, a research tool has been developed for an initial assessment of whether an integrated report fulfills its objectives. It consists of 42 questions that verify the coverage of the defined elements and the implementation of the guiding principles set by the IIRC. For empirical verification of the tool, a comparative analysis was carried out for reports prepared by selected companies operating in the utilities sector. Answering questions from the research tool allows a researcher to formulate conclusions about the implementation of the guiding principles and the completeness of the presentation of the content elements. As a result of the analysis of selected integrated reports, it was stated that various elements of the report are presented with different levels of accuracy in different reports. Reports provide the most complete information on performance and strategy. The information about business model and prospective data is in some cases presented without making a link to other parts of the report – e.g. risks and opportunities, financial data or capitals. The absence of such links limits the ability to claim that an integrated report meets its objectives, since a set of individual reports, each presenting different information areas, is not what an integrated report was meant to be.

Streszczenie

Praktyczne zastosowanie wytycznych zintegrowanego raportowania – analiza zawartości raportów zintegrowanych wybranych spółek

Celem artykułu jest przedstawienie narzędzia badawczego do wstępnej oceny, czy raporty zintegrowane sporządzane przez spółki spełniają cele określone dla raportowania zintegrowanego przez IIRC oraz jego empiryczna weryfikacja. W szczególności badanie dotyczy tego, czy raporty realizują cel związany z poprawą jakości dostępnych informacji oraz objęciem wszystkich czynników wpływających na zdolność organizacji do kreowania wartości.

W artykule wykorzystano dorobek teoretyczny w zakresie zasad sporządzania raportów zintegrowanych oraz analizę treści wybranych raportów zintegrowanych. Na podstawie analizy źródeł opracowano narzędzie, które ma umożliwić wstępną weryfikację, czy raport zintegrowany realizuje założone cele. Składa się ono z 44 pytań pomocniczych, które weryfikują ujęcie zalecanych elementów składowych oraz realizację zasad przewodnich określonych przez IIRC. Aby dokonać empirycznej weryfikacji narzędzia, przeprowadzono analizę porównawczą dla raportów sporządzanych przez wybrane spółki działające w branży energetycznej. Odpowiedź na pytania ujęte w narzędziu badawczym pozwala na formułowanie wstępnych wniosków na temat realizacji przez raporty poszczególnych zasad przewodnich i kompletności ujęcia zalecanych elementów składowych. Jak wynika z analizy wybranych raportów zintegrowanych, poszczególne części raportu prezentowane są w nich z różnym poziomem szczegółowości. Najbardziej szczegółowo przedstawione zostały części dotyczące osiągnięć i strategii. Informacje o modelu biznesu i dane prospektywne w części raportów zostały zaprezentowane bez powiązania z innymi częściami raportu, np. dotyczącymi ryzyka, danych finansowych czy kapitałów. Brak takiego powiązania ogranicza możliwość stwierdzenia, że raport zintegrowany realizuje założone cele, jako że zbiór pojedynczych raportów, z których każdy dotyczy innego obszaru informacji nie jest tym, czym w założeniu miał być raport zintegrowany.

The impact of deferred tax on company valuations in the case of mergers

VIOLA SEBESTIKOVA, KATERINA KRZIKALLOVA

Abstract

The aim of the paper is to fill the gap in the literature related to the disclosure of relevant deferred tax value in accounting under a merger in relation to the valuation of the participating companies. Apart from a description, methods of analysis, synthesis, and comparison are used in this paper as well. The model example shows possible methods of accounting solutions and their influence on the value of assets with a different approach to this solution. Non-disclosure of deferred tax in the opening balance sheet could have a negative impact on the economic decision-making of the acquiring company. The aim of this paper is also to raise the debate at the international level about the extent to which deferred tax should be reflected in the expert valuation of companies or whether it is a purely accounting problem.

Streszczenie

Wpływ odroczonego podatku dochodowego na wyceny przedsiębiorstw w przypadku połączenia
Celem artykułu jest wypełnienie luki w literaturze w zakresie sprawozdawczości finansowej dotyczącej ujawnień wartości odroczonego podatku dochodowego w związku z wyceną spółek po połączeniu. W artykule, oprócz opisu, wykorzystano również metody analizy, syntezy i porównania. Zamieszczony w artykule przykład przedstawia możliwe sposoby rozliczania odroczonego podatku dochodowego w kontekście ich wpływu na wartość aktywów. Nieuwzględnienie podatku odroczonego w bilansie otwarcia mogłoby mieć negatywny wpływ na decyzje ekonomiczne spółki przejmującej. Celem artykułu jest również wywołanie międzynarodowej debaty w zakresie tego, czy odroczony podatek dochodowy powinien być odzwierciedlany w wycenie wartości przedsiębiorstw, czy jest to problem wyłącznie księgowy.

Target costing as an element of the hard coal extraction cost planning process

KATARZYNA SEGETH-BONIECKA

Abstract

Striving for the efficiency of activities is of great significance in the management of hard coal extractive enterprises, which are constantly subjected to the process of restructuring. Effective cost management is an important condition of the increase in the efficiency of the researched business entities' activity. One of the tools whose basic objective is conscious influencing cost levels is target costing. The aim of this article is to analyse the conditions of implementing target costing in the planning of hard coal extraction costs in hard coal mines in Poland. The subject area raises a topical and important problem of the scope of solutions concerning cost analysis in hard coal mines in Poland, which has not been thoroughly researched yet. To achieve the abovementioned aim, the theoretical works of the subject area have been referenced. The mine management process is difficult and requires the application of best suited and most modern tools, including those used in the planning process of hard coal extraction costs in order to support the economic efficiency of mining operations. The use of the target costing concept in the planning of hard coal mine operations aims to support the decision-making process, so as to achieve a specified level of economic efficiency of the operations carried out in a territorially designated site of hard coal extraction.

Streszczenie

Rachunek kosztów docelowych (*target costing*) jako element planowania kosztów wydobycia węgla kamiennego

Dążenie do efektywności działania ma ogromne znaczenie w zarządzaniu działalnością przedsiębiorstw wydobywczych węgla kamiennego, przechodzących ciągle przez proces restrukturyzacji. Istotnym warunkiem wzrostu efektywności działania podmiotów gospodarczych jest efektywne za-

rządzane kosztami. Jednym z narzędzi, którego podstawowym celem jest świadome oddziaływanie przez menedżerów na poziom kosztów, jest *target costing*. Celem artykułu jest analiza uwarunkowań wdrożenia *target costing* w planowaniu kosztów wydobywania węgla kamiennego w kopalniach węgla kamiennego w Polsce. W podjętej tematyce poruszono aktualny i ważny problem rozwiązań w zakresie analizy kosztów w tego typu kopalniach w Polsce, który wciąż jest w niedostatecznym zakresie zbadany. Realizując powyższy cel odwołano się do dorobku teoretycznego badanej problematyki. Trudny proces zarządzania kopalniami wymaga wykorzystania najlepiej dopasowanych, nowoczesnych narzędzi, w tym w procesie planowania kosztów wydobywania węgla kamiennego dla wspomaganie ekonomicznej efektywności prowadzonej działalności górniczej. Wykorzystanie koncepcji rachunku kosztów docelowych w planowaniu działalności kopalni węgla kamiennego ma na celu wspieranie procesu podejmowania decyzji dla osiągnięcia określonego poziomu ekonomicznej efektywności prowadzonej działalności w określonym terytorialnie miejscu wydobywania węgla kamiennego.

Preliminary research on the glass ceiling phenomenon in accounting and financial audit practice in Poland

**ALEKSANDRA SZEWIECZEK, MARZENA STROJEK-FILUS,
ALEKSANDRA SULIK-GÓRECKA**

Abstract

The paper analyzes the glass ceiling phenomenon in the accounting practice in Poland. The essence and characteristics of this phenomenon are presented in relation to the accounting profession and statutory auditors. Research on the 'glass ceiling' carried out in various countries, with a particular reference to the profession of a statutory auditor, was reviewed. The paper presents results of the research on the phenomenon conducted among a selected sample of audit firms in Poland. The results of the study confirmed the occurrence of this phenomenon in Poland with greater intensity in larger entities. The large scale of the glass ceiling phenomenon in the professional life of women in accounting is reflected by a high percentage of women in the profession of statutory auditor contrasted by the very low participation in senior managerial positions, e.g. partners in auditing companies. The paper uses the method of critical analysis of the literature and empirical data. Moreover, qualitative analysis was used for the data reported by audit firms.

Streszczenie

Wstępne badania zjawiska *glass ceiling* w praktyce rachunkowości i rewizji finansowej w Polsce
W artykule poddano analizie zjawisko „szklanego sufitu” w praktyce rachunkowości w Polsce. Przedstawiono istotę i cechy charakterystyczne tego zjawiska w odniesieniu do zawodu księgowych i biegłych rewidentów. Dokonano przeglądu badań dotyczących „szklanego sufitu” przeprowadzonych w różnych krajach, ze szczególnym uwzględnieniem zawodu biegłego rewidenta. W artykule przeprowadzono również analizę dotyczącą wskazanego zjawiska wśród wytypowanej próby firm audytorskich w Polsce. Wyniki badań potwierdziły występowanie tego zjawiska w Polsce z nasileniem w większych jednostkach. Na wysoką skalę zjawiska *glass ceiling* w życiu zawodowym kobiet w księgowości wskazuje fakt wysokiego odsetka kobiet w zawodzie biegłego rewidenta połączonego z bardzo niskim ich udziałem na wysokich stanowiskach kierowniczych, np. partnerów spółek audytorskich. W artykule zastosowano metodę krytycznej analizy literatury oraz danych empirycznych. Posłużono się również analizą jakościową w odniesieniu do danych raportowanych przez firmy audytorskie.

Role of CSR reporting. Evidence from Poland

MAGDALENA WÓJCIK-JURKIEWICZ

Abstract

The paper addresses the issue of Corporate Social Responsibility (CSR) reporting. The concept of CSR reporting is increasingly being discussed among practitioners and academics. The main objective of the paper is to investigate the trends of CSR reporting in Poland and to try to implement them in WIG 30 companies. The research confirmed the existing information chaos in these disclosures of

socially responsible issues in various reports. An analysis of domestic and foreign literature has been performed which pointed to the multidimensionality of actions taken by companies in the context of CSR reporting. The research points to the need to apply standards regarding the disclosure of non-financial information in the form of reports for public limited companies.

Streszczenie

Rola raportowania w zakresie społecznie odpowiedzialnego biznesu. Dowody

W artykule podjęto problematykę raportowania społecznie odpowiedzialnego. Koncepcja ta staje się coraz częściej przedmiotem dyskusji zarówno wśród praktyków, jak i świata akademickiego. Głównym celem artykułu jest zbadanie, jak kształtują się trendy obowiązujące w Polsce w zakresie raportowania CSR oraz próba ich implementacji na spółki z WIG 30. Badanie potwierdziło istniejący chaos informacyjny w zakresie ujawniania kwestii społecznie odpowiedzialnych w różnego rodzaju raportach. Dokonano analizy literatury krajowej i zagranicznej, która wskazała na wielowymiarowość działań podejmowanych przez spółki w kontekście raportowania CSR. W wyniku przeprowadzonych badań wskazano na potrzebę stosowania standardów w zakresie ujawniania informacji niefinansowych w postaci raportów, dla spółek publicznych.

SPRAWOZDANIA Z KONFERENCJI REPORT OF THE CONFERENCE

Czterdziesty Doroczny Kongres i inne inicjatywy Europejskiego Stowarzyszenia Rachunkowości

ANNA SZYCHTA

Streszczenie

Europejskie Stowarzyszenie Rachunkowości (European Accounting Association – EAA), założone w 1977 roku, jest obecnie organizacją liczącą prawie 2300 członków z 70 różnych krajów z Europy i innych kontynentów. Realizuje ono coraz pełniej intencje jego założycieli, aby EAA stało się centralnym punktem komunikowania się jego członków mieszkających w Europie i poza jej granicami. Celem artykułu jest syntetyczna prezentacja głównych działań realizowanych ostatnio przez to Stowarzyszenie, zwłaszcza na rzecz promocji młodych badaczy w dziedzinie rachunkowości, a także zarys tematyki sympozjów i wskazanie zagadnień uwzględnionych w referatach wygłoszonych na sesjach i forach badawczych podczas 40. Dorocznego Kongresu EAA, który odbył się w Walencji (Hiszpania) w dniach 10–12 maja 2017 roku. Wzięło w nim udział około 1500 uczestników. Program naukowy 40. Kongresu EAA obejmował sesję plenarną, sesję panelową, 9 sympozjów oraz 167 sesji równoległych i 99 forów badawczych, na których wygłoszono 947 referatów w 12 grupach tematycznych z zakresu rachunkowości.

Abstract

Fortieth Annual Congress and other activities of the European Accounting Association

The European Accounting Association (EAA), founded in 1977, is currently an organization of almost 2300 members from 70 different countries in Europe and other continents. The Association realizes the intentions of its founders more and more, so the EAA has become the focal point for communications for its member residing in Europe and abroad. The aim of this paper is to synthesize the main activities recently implemented by the EAA, especially for the promotion of young researchers in the field of accounting, as well as to outline the topics of the symposia and indicate the selected issues addressed in papers presented at the sessions and research fora at the 40th EAA Annual Congress, which took place in Valencia (Spain) on 10–12 May 2017. The Congress was attended by about 1500 participants. The scientific program of the Congress included the plenary session, a panel session, 9 symposia, 167 parallel sessions, and 99 research forum sessions in which 947 papers were presented.